

θεῖσα αὐτῷ γῆ πρὸς ἀνέγειν καταλυμάτων διὰ τοὺς μοναχοὺς τοῦ μοναστηρίου. Ἀρχεται: «Οἱ μεις Πέτρος Μουδάτζος, καὶ Πέτρος Ντολφίνος, κωνσεγέροι, καὶ βυτζε βετούρης Χανίων, φανερόν ποιούμεν καθ' ἐνός, παρόντων καὶ ἐρχομένων, ὅτι ὡς καθὼς καὶ ὁ Παῦλος, ὁ οἰκονόμος τοῦ μοναστηρίου τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Στήλου, ἔμπροσθεν μας ἐφάνη, καὶ δυνατὰ μᾶς ἐσουμπληκάρησεν. κτ.λ.» Ἔστι δὲ γεγραμμένον τὸ ἀντίγραφον περὶ τὴν ΙΖ' ἐκκτονταετηρίδα, καὶ παρὰ πόδας αὐτοῦ φέρονται τέσσαρες στίχοι κρυπτογραφίως ὕλως ἰδιοτύπου, διαφόρου, δηλαδὴ τῆς παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς καλλιγράφοις εἰθισμένης, περὶ ἧς ὄρα Μοντεφαλκωνίου Παλαιογρ. Ἑλλην. βιβλ. 5', κεφ. 6, σελ. 285 ἐφ.

† Ἐξόμπλην εὐγαλμένον ἀπὸ τὸ καθαρὸν τῶν μανιφέστων τῆς καντζελαρίας τῶν Χανίων ἀπο χαρτίε ρκγ'.

† Οἱμεις Πέτρος Μουδάτζος, καὶ Πέτρος Ντολφίνος, κωνσεγέροι, καὶ βυτζε, βετούρης Χανίων, φανερόν ποιούμεν καθ' ἐνός παρόντων καὶ ἐρχομένων, ὅτι ὡς καθὼς καὶ ὁ Παῦλος, ὁ οἰκονόμος τοῦ μοναστηρίου, τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Στήλου, ἔμπροσθεν μας ἐφάνη, καὶ δυνατὰ μᾶς ἐσουμπληκάρησεν, ὅτι, ὡς καθὼς καὶ ἀπὸ τὸν εὐγενὴν ἄνθρωπον κύριον Ἰάκωβον Μπαρότζη, ποτὲ βετούρη Χανίων, ἔχεν δωθὴν γῆς τοῦ αὐτοῦ οἰκονόμου, τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου, ἡ ὁποῖα, τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, ἤτοναν διακτίσιμον σπιτίων διὰ τοὺς καλογέρους, τοῦ ἡρημένου μοναστηρίου, καὶ τῆς κατοικίας των, ἡ ὁποῖα γῆς, τότε δὲν ἐγράψθηκεν τοῦ ἡρημένου κονόμου, αὐτόνον αὐτοῦ, διατοῦτο ναγροφτῆ, καὶ νακαταστηχηγαρισθῆ, νατυχέει νακάμωμεν, διατὶ, ἐτοῦτον ἐτζη αὐτοῦ δωσμένον καὶ σημαδεμένον, ἤτον ἀποτὴν ρηθὴν κύριον Ἰάκωβον Μπαρότζην, ποτὲ βετούρη Χανίων, νατὸ προβάρη διὰ καλοὺς καὶ ἀξίους μαρτύρους, ὅθεν θέλοντας αὐτοῦ τοῦ οἰκονόμου, τὲς ζήτηξες νάφηκραστοῦμεν, ἔμπροσθεν ἡμῶν, ἐδὼ ἤλθεν Ἀνδριόλης καὶ Μαρτηνέλος, βουδαροι τῶν Χανίων, τοὺς ὁποῖους ἐσφῆξαμεν, ἀπάνω εἰς αὐτὸν τὸ δωσμαν, τὸ κατεχουσιν να τυχέει να ποῦσιν καὶ νά μαρτυρήτουςιν τὴν ἀλήθειαν, πῶς αὐτοῖνοι ἀπκτῆτος ἤτανε εἰς τὸ μετρημαν τῆς αὐτῆς γῆς, τὴν ὁποῖαν ὁ λεγόμενος κύριος Ἰάκωβος Μπαρότζης, τοῦ λεγομένου οἰκονόμου, ἔδωκεν εἰς τὸ ὄνομαν, τοῦ ἡρημένου μοναστηρίου, διατοῦτο γνωρῆζοντας τὰ ὑπὸ τὴν ἀλήθειαν, δίδωμεν καὶ ἀφιερῶμεν αἰωνίως τοῦ αὐτοῦ Παύλου οἰκονόμου, τοῦ προηρημένου μο-

ναστηρίου, τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Στήλου, καὶ διὰ ὄνομαν τοῦ εἰρημένου μοναστηρίου, τὴν προηρημένην γῆν, τὴν ὁποῖαν, ὁ ῥηθὴν κύριος Ἰάκωβος τοῦ εἰρημένου μοναστηρίου ἔδωκεν, καὶ ἐκωντζεδέρησεν ἀπὸ τὴν γῆν τοῦ κουμενίου μας, τῶν Χανίων, σημά εἰς τὸν τεῖχον τῆς ἐκκλησίας ταγίου Νικολάου, ἄλλο, ὅπου εἶναι ἡ ἄμος, ὅπου εἶναι τα σπιτία τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου, ἡ ὁποῖα γῆς, τυχέει νάνααι ἀπὸ τὸ κεφάλην προς τὸν ποννέντε ὀργίε ρ, καὶ ἀπὸ τὴν φάτζαν τῆς τραμουντάνας ὀργίε ν, καὶ ἀπὸ τὴν φάτζαν τοῦ λεδάντε ὀργίε ρ, καὶ ἀπὸ τὴν φάτζαν τῆς ὄστριας ὀργίε ν. Τέτοιαις λογιῆς ὅπου ἀποσφαλλῆζουντε μέσα, ὅλα τὰ σπιτία τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου, μέσκα στα λεγόμενα κονφήνια, τὸ ποῖον δωσμαν, ἤγουν κονκοντζεσιός, τῆς προηρημένης γῆς, ἀπὸ δὲ καὶ ὀμπρὸς, ὁ αὐτὸς οἰκονόμος καὶ οἱ διάδωχοί του, νά ἔχουνσι, καὶ νά κροτοῦσιν, καὶ να ἐξουσιάζουσιν, τὴν προηρημένην γῆν, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν γῆν, καὶ ἀπ' αὐτὴν, ἐδικόν των ενα ποιούσιν ὄφελον, τινὰς αὐτῶν να μὴν τῶν ἐναντιωθῆ.

† Γεγόμενον τοῦτον, σήμερον, ἐκ τῆς σαρκώσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ασηέ (1293), μηνὶ Ἰαννουαρίῳ, ἡμέρας τρεῖς, μέσκα στὴν ἐνδικτιῶναν τὴν ἐνάτην.

ΤΑ ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΚΡΑΚΟΒΙΑΝ ΜΕΓΑΛΑ ΑΛΑΤΩΡΥΧΕΙΑ

Τὰ περιφημότερα ταῦτα τοῦ κόσμου ἀλατωρυχεῖα, κείμενα ὀκτὼ περίπου μίλια μακρὰν τῆς πόλεως τῆς Κρακοβίας, ἔχουσι τὴν εἰσοδὸν πλησίον τοῦ χωρίου Wieliczka, ἐπὶ τῆς κατωφερείας δασώδους καὶ γραφικωτάτου λόφου. Τὰ οἰκήματα τῶν ἐν ὑπηρεσίᾳ καὶ ἡ ἀποθήκη τῆς κυβερνήσεως οὐ μικρὰν κατέχουσιν ἐκτασιν, καὶ καταφανέστατα προσβάλλουσι μακρόθεν τὴν ὄψιν τοῦ θεατοῦ. Πλήθος περιηγητῶν ἐκ διαφόρων τοῦ κόσμου μερῶν ἐπισκέπτονται κατ' ἔτος τὰς ἀνασκαφάς. Ἐπὶ πολλοὺς δὲ κατὰ συνέχειαν αἰῶνας ἀνασκαφόμενα ἀπέκτησαν τοσαυτὴν ἐκτασιν, ὥστε καταντᾷ σήμερον ἀκκατὰ λόγιστος. Διὰ νά ἐπισκεφθῆ τις τὰ ὕψως ἀξιοπερίεργα ταῦτα μέρη ἀπκιτεῖται ἄδεια τῆς κυβερνήσεως, ἥτις ὕμω εὐκόλως λαμβάνεται, τοῦ ἀρμοδίου ἀξιωματικοῦ εὐρισκομένου πάντοτε ἐκεῖ παρόντος. Ἡ εἰσοδος εὐρίσκειται ἐντὸς κτιρίου τοῦ οἰκήματος, ὅπου ὁ ξένος περιβάλλεται ὑπόγειον στολήν· συνισταται δὲ αὐτὴ ἐκ χιτῶνος λινοῦ πρὸς διαφύλαξιν τῶν ἐνδυμάτων. Ἡ θύρα ἀνοίγει καὶ ἀρχεται ἡ κατάβασις προπορευομένων παιδίων φερόντων λύχνους. Ἰπάρχει δὲ καὶ ἕτερος καταβάσεως τρόπος,

μεταναστεῦσαν, ὡς περ ἐσημειώσατο καὶ ὁ σοφὸς ἐν Ἀσκληπιᾷ-δικε κ. Ι. Δεκιγγάλλας, ἐκεῖνος καὶ τοῦ οἰκιστήμου αὐτῶν τὸ ἀπικόνισμα ἐν τῇ «Πανδώρα» [τόμ. Η', σελ. 233] Τινὲς πότων εἶσι τοῦ ἀνατολικοῦ ὄρους, σφίζοντες καὶ τὸ προπατρικὸν ὄνομα Ἰάκωβος. Σημ. Ι. ΣΑΚΚΕΛΑΙΩΝΟΣ.

ὁ διὰ τροχαλιᾶς, κρεμαζομένου τοῦ καταβαίνοντος διὰ σχοινίων. Συνήθως ὁμοῦ εἰσέρχονται διὰ τῆς καταβάθρας καὶ ἀνασύρονται διὰ τοῦ ἄλλου τρόπου. Εἰς βάθος πλέον τῶν 200 περίπου ποδῶν οὐδὲν ἄλλοτος ἴχθυος παρουσιάζεται· βαθύτερον ὁμοῦ ἄρχονται νὰ ἀνακαλύπτονται αἱ φλέβες ἐντὸς στρώματος ἀργίλου καὶ τιτάνου. Πεντήκοντα περιπλέον πόδας βαθύτερα τελειώνει ἡ κλίμαξ, τὸ δὲ ἄλας παρουσιάζεται πανταχοῦ· οὐδὲν ἄλλο φαίνεται εἰμὴ ἄλας. Ἄνω, ὀροφὴ ἐξ ἄλατος, κάτω, ἔδαφος ἐξ ἄλατος, καὶ εἰς ἐκάστην πλευρὰν παμμεγέθεις ὄγκοι ἄλατος, οἵτινες φωτιζόμενοι ὑπὸ τῶν λύχνων ἀστραποβολοῦσι καὶ τέρπουσι τὴν ὄψιν. Ἐνταῦθα εὐρίσκεις μυρίους διαδρόμους φέροντας πρὸς σωροὺς ἐργατῶν, οἵτινες μεταξὺ τῶν σπινθηροβολούντων φώτων κόπτουσι τὸ ἔδαφος καὶ μεταφέρουσιν ἐντὸς μικρῶν ἀμαξῶν τὰ ἀποκοπέντα τεμάχια. Διαβαίνοντες ἐξ ἐνός τῶν διαδρόμων τούτων φθάνομεν ἐντὸς ἐκκλησιδίου, ὃ εἶναι τὸ πρῶτον καὶ ἀρχαιότερον οἶκημα τὸ ἐν τοῖς ἀλατωρυχείοις κατασκευασθέν. Τὸ ἐκκλησιδίον αὐτὸ τιμᾶται ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου, καὶ ὑποστηρίζεται ὑπὸ κιόνων ἐξ ἄλατος ἀφθέντος ἐνῶ ἀνεσκάπτετο. Ἐντὸς αὐτοῦ ὑπάρχει βωμὸς, εἰς ἐσταυρωμένος καὶ μεγάλα ἁγίων ἀγάλματα, ἅπαντα ἐκ καθαροῦ ἄλατος κατασκευασμένα. Ὁ ἀὴρ εἰς τὸ μέρος τοῦτο, ὡς ἂν πλησιέστερον τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, εἶναι κατὰ πολὺ ὑγρότερος ἢ ὅσον προχωροῦμεν βαθύτερα, διὰ τοῦτο καὶ ἡ διάλυσις ἐπέρχεται βραδέως μὲν ἀλλ' ἐπισθητῶς, καὶ κατὰ συνέπειαν τούτου τινὰ τῶν τοῦ ἐκκλησιδίου ἀλατίνων ἀγαλμάτων βαθμηδὸν χάνουσι τὸ σχῆμα αὐτῶν. Ἡ κεφαλὴ ἐνός τινος ἐξ κρηνίσθη, μέλος ἑτέρου ἔλαβε τὴν αὐτὴν τύχην, καὶ εἰς διάφορα τοῦ σώματός των μέρη φαίνονται κοιλώματα δίδοντα εἰς τὰ ἀγάλματα ὄψιν ὄλων ἀλλόκοτον ὅταν ἀνάπτωνται τὰ φῶτα. Ὁ κηπνὸς τῶν δαδῶν καὶ λύχνων, ἅμα δὲ καὶ ἡ ὑγρασία τῆς ἀτμοσφαιρας, μαυρίζουσι τὴν ἐπιφάνειαν παντὸς ἀντικειμένου, εἰς τρόπον ὥστε τὰ ἀγάλματα δύνανται νὰ ἐκληφθῶσιν ὡς ἐκ μαύρου μαρμάρου.

Ὁ περιηγητὴς ὁδηγεῖται πρὸς τὰ πρόσω, εἴτε πρὸς τὰ κάτω, διέρχεται προδόμους, αἰθούσας, καὶ διόδους ἀναριθμήτους. Καταβάθραι ὁδηγοῦσι κάτω, καὶ ἐντεῦθεν κατωτέρω, καὶ παρόμοια διαχωρίσματα ἀπαντῶσι, μέχρις ὅτου πᾶσα ἀποστάσις πλέον καὶ διευθύνσεως ἰδέα χάνεται, καὶ τυφλῶς πως ὁ ξένος ἀκολουθεῖ τοὺς ὁδηγοὺς αὐτοῦ, οἵτινες ἀπὸ κηρὸν εἰς κηρὸν ὑποδεικνύουσιν ὅσα μέρη ἢ ἀντικείμενα εἶναι περιεργείας τινὸς ἄξια. Πάντα ἐξαιρετικῶς εἶναι ἐκπληκτικά, καὶ οὐδὲν ἄλλο βλέπει τις ἢ στερεὸν ἄλας, ἐκτὸς ὀλίγων μερῶν, ὧν ἡ ὀροφὴ μὴ οὔτε ἀρκούντως ἐξησφαλισμένη, ὑπο-

στηρίζεται διὰ ὑπερμεγέθων στῆλων. Ἐνταῦθα βλέπεις καὶ ξυλίνην τινὰ γέφυραν ἐπὶ μεγάλου χάσματος, ἐξ οὗ ἴσως χιλιάδες κανταρίων ἀποκοπέντος ἄλατος βαθμηδὸν ἐξήχθησαν.

Ὁ ἀὴρ γίνεται ξηρότερος καὶ καθαρότερος, καὶ ὅσον βαθύτερα προχωρεῖς, τόσοσιν αἱ ἄκρι καὶ ἡ ἐπιφάνεια τῶν βράχων ἀποβαίνουσι πλέον κρυσταλλώδεις καὶ ὠραιότεραι. Μέγα κενὸν, ἐξ οὗ ἀποκόπησαν ἐν ἑκατομμύριον κανταρίων ὄρουτοῦ, φέρει τὸ σχῆμα θεάτρου, ἔχοντος ὕψος πλέον τῶν 100 ποδῶν, τὰ δὲ τεμάχια ἐξελθόντα ἐν ἰσομετρίας περιστῶσι τὰς ἑδρας τῶν θεατῶν.

Εἰς ἕτερον εὐρύτατον μέρος ἴστανται δύο ἐξ ἄλατος ὀβελίσκοι, πρὸς ἀνάμνησιν τῆς ἐπισκέψεως τοῦ αὐτοκράτορος Φραγκίσκου Α' μετὰ τῆς αὐτοκρτείας. Πορρωτέρω φθάνομεν εἰς λίμνην ἔχουσαν πλέον τῶν 20 ποδῶν βάθος, ἧς τὸ ὕδωρ κατὰ φυσικὸν λόγον εἶναι ἀλμυρότατον. Ἡ διάβασις τῆς λίμνης γίνεται ἐπὶ τετραγώνου μεγάλου ἀκατίου. Ἐντὸς τούτου κωπηλατῶν διέρχεται διὰ τινος ὑπογείου διόδου δύο ὑπερμεγέθεις περιφερείας συνεννοῦντος. Ἐνῶ δὲ διέρχεται μεταξὺ τοῦ στενοῦ, ἐκपुरσοκροτεῖ πυροβόλον καὶ ἡ ἠχὼ διαδίδει ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην πλευρὰν ἐπανελημμένας δονήσεις, αἵτινες σὲ ἐκκωφοῦσι· καὶ αὐτὸς ὁ ἀὴρ καὶ τὸ ὕδωρ τρέμουσι, καὶ μεγάλως εὐχαριστεῖσαι ὅταν πατῆς ἐκ νέου τὸν πόδα εἰς στερεὸν ἄλας.

Ἡ αἰθουσα τοῦ χοροῦ τοῦ Φραγκίσκου Ἰωσήφ εἶναι καὶ ἕτερον ἐκ τῶν θαυμάτων τοῦ ὑπογείου αὐτοῦ κόσμου. Εἶναι τρισμεγίστη κατὰ τε τὸ ὕψος καὶ τὴν λοιπὴν ἔκτασιν, καὶ κατὰ τινὰς ἐορτασίμους περιστάσεις χρησιμεύει εἰς χορὸν. Φωτίζεται ὑπὸ ἐξ μεγάλων παλυελαίων, οἵτινες φαίνονται μὲν ὡς ὑέλινοι, ἀλλὰ πράγματι εἶναι ἐκ κρυσταλλωμένου ἄλατος. Ἀγάλματα τοῦ Ἡφίστου καὶ τοῦ Ποσειδῶνος ἐξ ἄλατος ἐπίσης στολίζουσι τὴν αἶθουσαν, ἧτις, ὅταν εἶναι καλῶς φωταγωγημένη, παριστᾷ δράματα θαυμασικῆς ὠραιότητος, τῶν φώτων ἀντανακλώντων ἐπὶ ἀναριθμήτων γωνιῶν καὶ ἐξοχῶν τοῦ διαλάμποντος ἀλατίνου βράχου.

Ἐν τούτοις προχωροῦμεν κάτω, καὶ πάλιν κάτω, καὶ ἑκατοντάδας ποδῶν ἔτι κατωτέρω διὰ μέσου λαθυρίνων, διαδρόμων, αἰθουσῶν καὶ ἄλλων διαφόρων περιστροφῶν· θόλοι φαίνονται ἄνωθεν, στόματα εἰσόδων κάτωθεν, ἅτινα οὔτε ὄνομα πλέον ἔχουσιν, οὔτε τέλος. Πανταχοῦ βλέπεις σωροὺς ἐργατῶν ἀξίνας, ἐγκοπέεις καὶ σφῆνας ἀκαταπαύστως εὐρίσκονται εἰς ἐνέργειαν. Ὁ τρόπος τοῦ ἐργάζεσθαι εἶναι ὁ αὐτὸς ὁ καὶ πρὸ αἰώνων ἐν χρήσει. Ἰνα ἐξαχθῶσι τὰ τεμάχια ἐκ τῶν βράχων σχηματίζονται κοιλότητες καταλλήλου μεγέθους· εἰσάγοντες δὲ τότε σφῆνας ὑπὸ τὸν ὄγκον, ἐξάγουσιν εὐκόλως τὸ ἄλας.

Οἱ ἐξαγόμενοι σωροὶ διαχωρίζονται εἰς τεμάχια ἑκατὸν λιτρῶν, καὶ τότε πλέον εἶναι ἔτοιμοι πρὸς μεταφορὰν καὶ πώλησιν. Μεταφέρονται δὲ δι' ἀμαξιδίων εἰς τὰ στόμια τῶν ἐξόδων, ὅθεν ἀνασύρονται ἀπὸ πατώματος εἰς πάτωμα, μέχρις ὅτου φθάσωσιν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς. Ἴπποι καὶ ἡμίονοι εἶναι ἐν χρήσει διὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην, τινὰ δὲ τῶν ζώων τούτων ἐγεννήθησαν καὶ ζῶσιν ἐντὸς τῶν ὑπογείων.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐργατῶν εἶναι ἀπὸ 1,000 μέχρι 2,000. Ἄπαντες ζῶσιν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, καὶ τοὶ παραδόσεις ἀναφέρουσι περὶ ὀλοκλήρων οἰκογενειῶν, αἵτινες εἶχον τὰς κατοικίας αὐτῶν ἐντὸς τῶν ἀλατωρυχείων, ὅπου τέκνα ἐγεννήθησαν καὶ διεδέχθησαν τοὺς πατέρας αὐτῶν, μὴ ἐπισκεφθέντας ποτὲ ἢ σπανίως τοῦλάχιστον τὸν ἄνω κόσμον. Τοῦτο οὔτε ἀδύνατον οὔτε ἀπίστευτον εἶναι, καθότι ὁ ἀὴρ τῶν βαθυτέρων μερῶν εἶναι κατὰ πολὺ ὑγιέστερος. Ἐν τούτοις ὅμως ἡ συνήθεια αὕτη τοῦ νὰ ζῶσιν οὕτως πρὸ καιροῦ ἔπαυσεν.

Οἱ ἐργάται, ἄνδρες ὑγιεῖς, καὶ ῥωμαλέοι, διαιροῦνται εἰς τάγματα καὶ ἀλλάσσουσιν ἀνὰ πᾶσαν ἕκτην ὥραν. Ἐκαστον ἐκ τῶν ταγμάτων τούτων δύναται νὰ ἐξορύξῃ ἐντὸς τῶν 8 ἔργασίμων ὥρῶν περὶ τὰς 4000 λίτρας ἄλατος. Ἡ θερμοκρασία τῆς ἀτμοσφαιρας εἶναι ἢ αὐτὴ πάντοτε καθ' ὅλον τὸ ἔτος τοιαύτη δὲ ἡ ιδιότης τοῦ ἕαρος πρὸς διατήρησιν, ὥστε τὸ ξύλον πώποτε δὲν φθείρεται, ἀλλὰ μένει ἐπὶ αἰῶνας τὸ αὐτό. Λέγεται ὅτι ἄνθρωποι πάσχοντες ἐκ τοῦ πνεύμονος, μεγάλως ὠφελήθησαν ἀναπνέοντες τὸν ἀέρα τῶν ὀρυχείων τούτων.

Πότε καὶ πῶς ἀνεκαλύφθη ἡ ἀλάτινος αὕτη πικρακταθῆκη εἶναι ἄγνωστον. Λέγεται ὅτι κατὰ τὴν 16^η ἑκατονταετηρίδα ἦσαν ἐν ἐνεργείᾳ, ἀλλ' ἀγνοεῖται καὶ πόσον πρότερον. Παραδόσεις ὑπάρχουσι μεταξὺ τῶν ἀμαθῶν καὶ δεισιδαιμόνων χωρικῶν τοῦ τόπου, αἵτινες ἀποδίδουσι τὴν ἀνακάλυψιν αὐτῶν εἰς ὅλως θαυμαστήν καὶ ὑπερφυσικὴν αἰτίαν. Ἄλλοι ἀναφέρουσι ὅτι βασίλισσά τις τῆς Πολωνίας ἐπισκεφθεῖσα τὸ μέρος τοῦτο διέταξε τοὺς ὑπηκόους αὐτῆς νὰ σκάψωσι, διαβεβαιοῦσα ὅτι πολυτιμότερος θησαυρὸς ὑπῆρχεν ἐκεῖ. Ἀνασκάψαντες δὲ ἀνεκάλυψαν τεμάχιον τὸ ὁποῖον, ὡς προμήνυμα τῆς ἀφθόνου μετὰ ταῦτα ἀνακαλυφθείσης ὕλης θεωρήσασα ἡ ἑγεμονίς, κατεσκεύασε δακτύλιον καὶ ἐφόρει μέχρι τέλους ζωῆς.

Κατὰ πόσον τὰ ἀλατωρυχεῖα τῆς Wielizka ἐκτείνονται δὲν διεβεβαιοῦνται εἰσέτι. Ἡ παρουσία τοῦ ἄλατος ἄρχεται εἰς βάθος 200 περίπου ποδῶν ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, καταβίνει περὶ τοὺς 700 καὶ μένει ἐπὶ στρώματος τιτάνου ὁμοίως πρὸς τὴν τῶν Καρπαθίων ὄρεων, ἧτις φαίνεται ὅτι εἶναι καὶ ἡ αὐτὴ συνέχεια.

Ἔως σήμερον αἱ ἀνασκαφαὶ προσέβησαν μέχρι μήκους 2 1/2 μιλίων ὑπελογίσθη δὲ ὅτι τὸ ὅλον μήκος πασῶν τῶν ἀναριθμήτων ἀνασκαφῶν ἀναβαίνει εἰς πλέον τῶν 400 μιλίων.

Φ. Α. ΜΑΥΡΟΓΟΡΑΔΟΣ.

ΟΙ ΣΙΑΜΙΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ.

Πρὸ ἑνδεκα περίπου ἐτῶν ὠμιλήσαμεν περὶ τῶν συγκεκολλημένων ἀδελφῶν τῆς Σιάμης, ἐκδόντες καὶ τὰς εἰκόνας αὐτῶν (1). Ἐπειδὴ δὲ ἔκτοτε καὶ περιήλθον πολλὰς πόλεις τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς, καὶ ἐπλούτησαν, καὶ εἰς γάμον συνήλθον ἀμφοτέροι, περίεργον κρίνομεν νὰ προσθέσωμεν καὶ νέας τινὰς εἰδήσεις.

Καὶ ἀληθῶς παράδοξος εἶναι ἡ ὑπαρξίς τῶν δύο αὐτῶν ἄντων, οὗ ἕκαστον ἔχει ἴδιον βίον, ἰδιαιτέρον ὄργανισμὸν, κλίσεις δὲ καὶ χαρακτηρὰ διαφόρους. Τὸ 1830 ἔτος μεταβάντες κατὰ πρῶτον εἰς τὴν Γαλλίαν ἀπετάθησαν εἰς τοὺς ὀνομαστοτέρους ἱατροὺς, ὅπως κόψωσιν εἰ δυνατόν ἀκινδύνως τὴν μεμβράνην τὴν συνδέουσαν αὐτούς· ἀλλ' ἡ ἐγχείρησις ἐκρίθη θανατηφόρος.

Οἱ ἀχώριστοι αὐτοὶ ἀδελφοὶ, ὧν ὁ εἰς καλεῖται Ἐγκ καὶ ὁ ἕτερος Τσάγκ, ἐγεννήθησαν τὸ 1811 ἔτος· εἶναι δὲ συγκεκολλημένοι ἀπὸ τοῦ στήθους μέχρι τοῦ ὀμφαλοῦ. Ἀμερικανὸς τις πλοίαρχος ἰδὼν αὐτοὺς ἐν Σιάμῃ, συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ κερδοσκοπήσῃ, καὶ λαβὼν τὴν ἄδειαν τῶν γονέων αὐτῶν, περιέφερεν εἰς Ἀμερικὴν, Ἀγγλίαν καὶ Γαλλίαν. Ὅτε δὲ ἤλθον εἰς Παρισίους, οἱ δύο ἀδελφοὶ κατέφυγον εἰς τὴν δικαιοσύνην τοῦ νόμου ὅπως ἀπαλλαγῶσιν ἀπὸ τοῦ Ἀμερικανοῦ κερδοσκοποῦ, καὶ ἐπιτυχόντες ἐπεδεικνύοντο δι' ἴδιον αὐτῶν λογαριασμόν.

Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη οἱ δύο ἀδελφοὶ ἴσταντο ἀντίθετα ἔχοντες τὰ νῶτα· μικρὸν ὅμως κατὰ μικρὸν καὶ ἀνεπαισθητῶς ἐστράφησαν τὰ σώματα πρὸς τὸ αὐτὸ μέρος, εἰς τρόπον ὥστε φαίνονται ἐνηγκαλισμένοι· ὁ Ἐγκ ἰστάμενος ἐκ δεξιῶν καὶ ὁ Τσάγκ ἐξ ἀριστερῶν ἔχουσι ὁ μὲν πρῶτος τὴν ἀριστερὰν χεῖρα, ὁ δὲ δεύτερος τὴν δεξιὰν ὀπισθεν τοῦ ἄλλου. Ἡ θέσις αὕτη εἶναι βεβαίως καλητέρα τῆς πρώτης· διότι ναὶ μὲν ὅτε ἦσαν ἀντίωτοι μετεχειρίζοντο καὶ τὰς δύο χεῖρας, δὲν εὐκόλυνοντο ὅμως καὶ νὰ βυθίσωσι, καθόσον ὅτε ὁ εἰς προσχώρει ὁ ἄλλος ἠναγκάζετο νὰ ὀπισθοβαθῇ· ἐνῶ σήμερον καὶ συμβαδίζουσι καὶ συμπηδῶσι καὶ συντρέχουσι.

Ἐκαστος αἰσθάνεται ἰδίᾳ τὰς λύπας καὶ τὰς ἡ-

(1) Πανθ. Τόμ. Β', σελ. 185.